

Punkt 5.

Orientering om Tilpasning af udgifterne på aktiveringsrammen

2015-051944

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen fremsender til Beskæftigelsesudvalgets orientering, at det er nødvendigt at tilpasse udgifterne på aktiveringsrammen i 2016 som følge af finanslovsvedtagelsen og ændrede betingelser for hjemtagelse af statslig refusion.

Beslutning:

Til orientering.

Per Clausen var fraværende.

Sagsbeskrivelse

I forbindelse med aftalen omkring finansloven for 2016 er der vedtaget et lovforslag, som forringer kommunernes mulighed for at hjemtage statslig refusion forbundet med beskæftigelsesindsatsen.

Derudover har Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering den 18. december 2015 udmeldt de endelige driftslofter over driftsudgifter ved aktivering i 2016.

Samlet medfører de to ændringer, at det er nødvendigt at tilpasse udgifterne på aktiveringsrammen i 2016 svarende til ca. 21,5 mill. kr. eller ca. 7% sammenlignet med det forventede regnskab for 2015.

Nedenstående er ændringerne kort beskrevet.

L66 - ændret minimumskrav til mentorindsats, sammenlægning af rammer for mentor m.v

Der er tale om ændret lovgivning som følge af finansloven for 2016, hvor der skal ske en målretning af indsatsen, der tilvejebringer en offentlig besparelse på 400 mill. kr.

Lovændringen omhandler følgende:

- *Ændret minimumskrav til mentorindsats.* Minimumskravet til mentorindsatsen lempes. Der er i dag et krav om, at personer, som får mentorstøtte, fordi de ikke kan deltage i andre aktive tilbud, skal have kontakt til mentor minimum én gang hver uge. Med lovændringen ændres dette minimumskrav til én gang hver anden uge. Dermed reduceres intensiteten i kravet om ret og pligt til mentor for målgruppen, mens proceskravet til kommunernes tilrettelæggelse af mentorindsatsen lempes.
- *Afskaffelse af refusion af udgifter til øvrig vejledning og opkvalificering til jobparate og åbenlyst uddannelsesparate.* Den statslige refusion af kommunernes driftsudgifter til øvrig vejledning og opkvalificering afskaffes for jobparate kontanthjælpsmodtagere og åbenlyst uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere, samt jobparate og åbenlyst uddannelsesparate integrationsydelsesmodtagere uden for integrationsprogrammet. I dag medfinansierer staten 50 % af kommunernes driftsudgifter til øvrig vejledning og opkvalificering efter 2 års hjælp inden for et rådighedsbeløb. Lovændringen vil mindske incitamentet til iværksættelse af øvrig vejledning og opkvalificering, og dermed styrkes kommunernes fokus på virksomhedsrettede tilbud.
- *Sammenlægning af rammer for mentor og indsats samt reduktion af den nye ramme.* Den særskilte ramme for refusion af kommunernes udgifter til mentorstøtte ophæves. I stedet bliver refusionen af kommunernes mentorudgifter omfattet af de to rådighedsbeløb for kommunernes driftsudgifter til aktivering. Det vil understøtte, at kommunerne i højere grad prioriterer indsatsen, der er afstemt efter lokale forhold og den enkeltes behov.

Afskaffelsen af refusion til øvrig vejledning og opkvalificering til jobparate og åbenlyst uddannelsesparate vurderes ikke at have den store betydning for Aalborg Kommune, idet de samlede refusionsberettigede udgifter til aktivering fortsat ligger et godt stykke over rådighedsloftet.

Den særlige mentorramme, hvor indenfor at kommunerne har kunnet hjemtage 50% refusion, ophæves. I 2015 har Aalborg Kommunes ramme været på brutto 26,4 mill. kr. og netto 13,2 mill. kr. Ophævelsen betyder således et direkte refusionstab på 13,2 mill. kr.

Endelige driftslofter for aktivering

Kommunerne kan indenfor såkaldte driftslofter hjemtage 50% statslig refusion på udgifter til aktivering. Driftslofterne udmeldes foreløbigt medio året og fastsættes endeligt i fbm. vedtagelsen af finansloven for det kommende år.

De endelige driftslofter for 2016 er reduceret markant i forhold til de foreløbigt udmeldte driftslofter, der blev udmeldt den 30. juni 2015.

Af orienteringsskrivelsen fra STAR fremgår det:

- At driftsloftet vedr. forsikrede ledige, kontanthjælp- og uddannelseshjælpsmodtagere udgør 10.813 kr. pr. helårsperson (mod 11.789 kr. i den foreløbige udmelding). Der er tale om en reduktion på 8%.
- At driftsloftet vedr. de øvrige målgrupper (revalidender, forrevalidender, sygedagpengemodtagere og fleksjobledige) udgør 9.745 kr. helårsperson (mod 13.894 kr. i den foreløbige udmelding). Der er tale om en reduktion på 30%.

Der er således tale om en reduktion på ca. 1.000 kr. pr. fuldtidsledig i de ledighedsrelaterede målgrupper og ca. 4.200 kr. pr. fuldtidsledig i de øvrige målgrupper.

Der er ifølge STAR følgende begrundelser for at reducere driftslofterne:

- Et skønnet lavere aktiveringsomfang i 2015 end forudsat, som videreføres i det budgetterede aktiveringsomfang for 2016.
- Lavere enhedsomkostninger i 2016 baseret på kommunale regnskabstal for 2014.
- Målretningen af den aktive indsats for kontanthjælpsmodtagere (Lovforslag L66) om afskaffelse af driftsrefusion for jobparate kontanthjælpsmodtagere og åbenlyst uddannelsesparate uddannelsesmodtagere, rammereduktion og sammenlægning af udgifterne til mentorstøtte med driftsudgifterne til aktivering for de to målgrupper.
- Et nyt skøn for bruttoledigheden, december 2015

Konsekvensen for Aalborg Kommune er et tab af statslig refusion svarende til ca. 11,4 mill. kr.

Tilpasning af udgifterne på aktiveringsrammen

Samlet medfører de to ændringer, at aktiveringsrammen som udgangspunkt skal tilpasses med ca. 25 mill. kr. Men som følge af mindreforbrug i 2015 vil der reelt være tale om et besparelsesbehov på ca. 21,5 mill. kr.

På baggrund af de ændrede rammebetingelser er der i Jobcenter Aalborg aftalt en række tilpasninger af udgifterne på aktiveringsrammen i 2016. Der er taget udgangspunkt i følgende tiltag:

Mentorindsatsen reduceres - reglerne omkring ret- og pligtmentor er ændret, således at der fremover kun er krav om kontakt til borger hver anden uge. Fremover følges de lovgivningsmæssige mindstekrav. Derudover vil der alt andet lige blive foretaget tilpasninger på den udvidede mentorindsats, idet refusionstabet er større end ændringen omkring ret- og pligtmentor. De enkelte jobcenterafsnit vil løbende vurdere behovet for mentorindsats sammenholdt med behovet for egentlige aktiveringstilbud.

Færre aktiveringsudgifter som følge af flere virksomhedsplaceringer – arbejdet med virksomhedsstrategien har allerede resulteret i tilvejebringelsen af flere virksomhedsplaceringer, og det er udgangspunktet, at der i løbet af 2016 kommer endnu en forøgelse af antallet af virksomhedsplaceringer. Virksomhedsplaceringer er det billigste – og det bedste – aktiveringsredskab, idet der kun vil være en udgift forbundet med den virksomhedskonsulent, som etablerer og følger op på placeringen. Ved at forøge antallet af virksomhedsplaceringer yderligere i 2016 vil behovet for andre forløb (vejledende og opkvalificerende forløb) blive reduceret, hvilket samlet set vil medføre en reduktion af udgifterne på aktiveringsrammen.

Takstnedsættelse på Revalideringscenter Aalborg - taksten for 2016 nedjusteres lidt som følge af pladsudnyttelsen i 2015, hvor der har været flere henvisninger end forventet. Justeringen vil ingen personalemæssige konsekvenser have for RCA.

Konvertering af pladser til ressourceforløb - ved at konvertere STU forløb og andre lignende pladser til ressourceforløb vil der kunne hjemtages mere statslig refusion, da der er 50% refusion på udgifter til ressourceforløb. Ændringen vil ikke have betydning for den enkelte persons forløb, som fortsætter uændret, men økonomisk har det stor betydning for kommunen hvorvidt forløbet defineres som et ressourceforløb eller som et almindeligt aktiveringsforløb. Det vurderes muligt indenfor lovgivningens rammer, at konvertere 20-25 pladser af de nuværende aktiveringsforløb til ressourceforløb.

Justering af antallet af pladser på Aktive Hurtigere Tilbage - på sygedagpengeområdet vil der fremover være behov for flere virksomhedsplaceringer og at flere sygemeldte kommer i delvis i arbejde samtidig med at der vil være behov for færre projektpladser. Som følge heraf nedjusteres antallet af pladser på Aktive Hurtigere

Tilbage med 50 pladser. Tilpasningen vil have personalemæssige konsekvenser for medarbejdere i Projekt-afsnittet, som søges omplaceret til anden indsats i Jobcenter Aalborg.

Færre "projektpladser" til jobparate kontanthjælpsmodtagere - reglerne omkring statslig refusion er ændret, således at der ikke længere gives statslig refusion vedrørende vejledende og opkvalificerende pladser til jobparate kontanthjælpsmodtagere. Der er tale om en tilpasning ud fra de nye lovgivningsmæssige rammer. Det skal nævnes, at der stadig er afsat et mindre budgetbeløb til målgruppen til køb af vejledende og opkvalificerende pladser, uddannelsesforløb på f.eks. AMU og brug af pladser i Projektafsnittet, da erfaringen med målgruppen er, at nogle af de ledige har behov for en forberedende og afklarende indsats inden der kan iværksættes en virksomhedsplacering.

Tilbud gøres "Carsten Kock 2 – klar" – Jobcenter Aalborg vil lade sig inspirere af Carsten Kock-udvalgets forslag om at gøre vejledende og opkvalificerende forløb mere virksomhedsrettet. Ved at målrette indholdet i forløbene og ved at sætte tidsbegrænsning på varigheden vurderes flere ledige at kunne komme hurtigere videre i en virksomhedsplacering, hvilket vil medføre en besparelse på brugen af vejledende og opkvalificerende forløb. I foråret 2016 vil der blive taget kontakt til alle interne og eksterne samarbejdspartnere omkring de nuværende forløb og samarbejdsaftalerne. Det er udgangspunktet, at der laves et slags "indholdstjek" af alle forløb og at der fastsættes en varighedsbegrænsning på forløbene. Det skal dog nævnes, at den enkelte lediges rådgiver godt kan dispensere for varigheden, hvis der er en god begrundelse herfor. Samtidigt vil Jobcenter Aalborg i 2016 sætte endnu mere fokus på hvad der kommer ud af indsatsen og dermed selve effekten af de forskellige tilbud.

Samlet gennemføres der her og nu budgettilpasninger svarende til ca. 17,7 mill. kr. I forhold til det samlede besparelsesbehov på ca. 21,5 mill. kr. mangler der således at tage stilling til udmøntning af en besparelse på ca. 3,8 mill. kr. (svarer til ca. 1,3% af budgettet). Det er aftalt i Jobcenter Aalborgs ledergruppe, at endelig stillingstagen til yderligere besparelser afventer forbrugsudviklingen i 2016. Ledergruppen tager i begyndelsen maj måned 2016 på baggrund af forbruget pr. 30. april stilling til udmøntning af den resterende besparelse.

Konsekvenser af tilpasningen af aktiveringsrammen

Der er ingen tvivl om, at tilpasningen af udgifterne på aktiveringsrammen vil have betydning for den samlede aktiveringsindsats og dermed antallet af borgere som aktiveres. Samlet set vil der alt andet lige være færre borgere, som modtager et aktiveringstilbud eller er kortere tid i et aktivt tilbud. Jobcenter Aalborg prøver via f.eks. virksomhedsplaceringer og billigere tilbud at fastholde det nuværende aktivitetsniveau så godt som det er muligt.

Derudover vil tilpasningen have en række konsekvenser for de aktører, som udbyder aktiveringsforløb. Nogle af aktørerne kan ligefrem, som følge af færre henvisninger, få problemer med at opretholde deres tilbud.

Tilpasningen vil have personalemæssige konsekvenser for ansatte i Jobcenter Aalborg på såvel kort som længere sigt, men det er vurderingen, at det vil være muligt, at finde andet arbejde i jobcentret til de involverede medarbejdere.

For Projektafsnittet, RCA og Projekt Via vil de personalemæssige konsekvenser afhænge af de fremtidige henvisninger og kan derfor være lidt usikre på nuværende tidspunkt.

I fht. Projektafsnittet vurderes de personalemæssige konsekvenser at være relative begrænsede som følge af overførselsmidler fra 2015 og ubesatte stillinger.

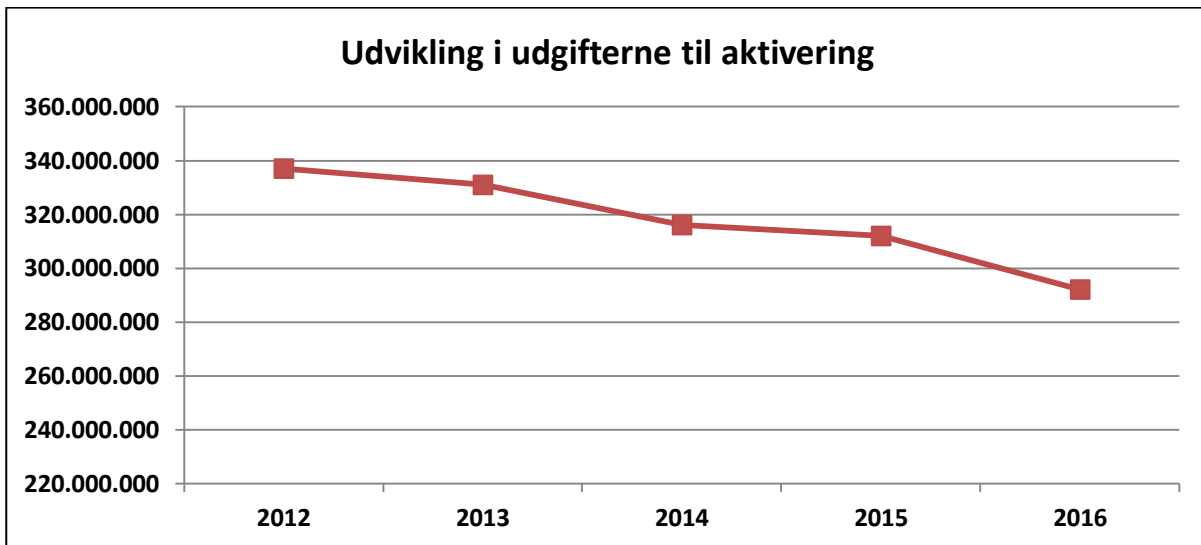
Når der primo maj 2016 skal tages stilling til det resterende besparelsesbehov vurderes de personalemæssige konsekvenser endnu engang.

Aktiveringsrammen er under pres

I de senere år er der gennemført en række tilpasninger af udgifterne på aktiveringsrammen. Forklaringen herpå er, at de lovgivningsmæssige rammer er ændret blandt andet som følge af de omfattende reformer på beskæftigelsesområdet og at staten over flere omgange har reduceret kommunernes muligheder for at hjemtage statslig refusion.

I nedenstående diagram fremgår Aalborg Kommunes udgifter til aktivering i perioden 2011-2015 samt den korrigerede budgetramme for 2016.

Note: 2015 og 2016 er budgettal, mens øvrige tal er regnskabstal

Det er forvaltningens vurdering, at aktiveringsrammen er kommet under et vist pres, da der stadig er mange borgere på offentlig forsørgelse, som har behov for en beskæftigelsesindsats inden at de kan udsluses til selvforsørgelse. Som følge af stigende forsørgelsesudgifter er der udarbejdet særlige handlingsplaner for arbejdet med forsikrede ledige og sygedagpengemodtagere. Derudover ligger antallet af uddannelseshjælpsmodtagere stadig højt. De ændrede økonomiske rammer vil alt andet lige påvirke indsatsen overfor disse målgrupper.

Det skal dog nævnes, at Aalborg Kommune stadig vurderes at have gode økonomiske rammebetingelser for aktivering sammenlignet med andre kommuner som f.eks 6-byerne. Tidligere opgørelser (6-by nøgletalsrapport) har vist, at Aalborg Kommune er den kommune i 6-by regi, som anvender flest midler på aktivering.